

Geçen hafta Maliye Bakanımız, yeni bir "Varlık Barışı" çalışması yapılacağını açıklayınca medya ve kamuoyu konuya büyük ilgi gösterdi. Vergi tarihimizde ortalama 3 yılda bir af niteliğinde kanun düzenleme yapılmış. Mevcut iktidar döneminde de bu gelenek bozulmadı. 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu 2003 yılında, 5811 sayılı Varlık Barışı Kanunu 2008 yılında, 6111 sayılı Borç Yapılandırması ve Vergi Barışı içeren Kanun ise 2011 yılında çıkarıldı. Yani son 10 yılda af niteliğinde düzenlemeler içeren üç kanun yürürlüğe girdi. Sıra dün Meclis'e sunulan dördüncüsünde.

Öncelikle belirtmek gerekir ki "nasıl olsa af çıkacak beklentisi" yarattığı için bu tür kanunlar, mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunu olumsuz yönde etkiliyor. Yine de bu tür kanunlara sıklıkla başvuruluyor. Açıkçası, alan memnun satan memnun. Yani devlet bu kanunlarla bütçeye ek katkı sağlıyor. 2011 yılında bütçe açığının kapatılmasına 6111 sayılı kanun ciddi etkili oldu. Mükellefler de memnun. Çünkü bu yolla vergisel risklerini bertaraf ederek geçmişlerine



Varlık Barışında Neler Yapılmalı?

sünger çekiyorlar.

Yeniden bir barış kanununa ihtiyaç var mıydı peki? Öncelikle seçimlerin yaklaştığını unutmayalım, kanun ayrı bir hava yaratıyor. Daha teknik gerekçe ise Avro bölgesindeki krizin devam etmesi ve Güney Kıbrıs kaynaklı sıkıntıların artabileceği beklentisi. Bu krizlerden ülkemizin minimum etkilenmesi amacıyla yurtdışındaki tasarrufların Türkiye'ye kanalize edilmesi amaçlanıyor.

2008 yılındaki varlık barışında aslında ilk aşamada beklenen sonuçlar

elde edilememişti. Bu dönemde 48 milyar 258 milyon liralık varlık beyan edilmiş ve bu beyanlar nedeniyle 1 milyar 576 milyon liralık vergi tahakkuk etmişti. Ancak, bu beyanın sadece 30 milyarlık kısmı ekonomiye kazandırılmıştı. Yani 18 milyarlık varlık fiktif beyan edilmişti. Aslında devlet umduğunu bulamamıştı.

Bu sonuçları göz önünde bulunduran Maliye Bakanlığı'nın bu seferki varlık barışını daha kapsamlı yapması gerekiyor. Varlık beyanının yanı sıra matrah artırımını da işin içine

sokulmalı. Yani çıkarılacak aftan sadece yastık altı veya yurtdışı varlığı olanların değil, tüm mükelleflerin yararlandırılması gerekiyor. Ayrıca, 6111 sayılı kanunda olduğu gibi bir borç yapılandırmasının da yeni kanuna monte edilmesinde fayda var.

Varlık barışından yararlananlara "Nereden buldun" sorusu sorulmamalı ve beyan edilen değerlerden hareketle vergi incelemesi yapılmamalı. 5811 sayılı kanunun uygulandığı dönemde, yurtdışındaki paralarını varlık barışı kanunu kapsamında beyan edenlere "madem yurtdışında bankada paran vardı neden faiz gelirlerini beyan etmedin" sorusundan hareketle cezalı tarhiyatlar yapıldı. Bu türden bir yaklaşım kanunun amaca ulaşmasını engeller.

Belki de hepsinden önemlisi, yapılacak düzenleme ile kısa süreli bütçe denkliliği amacı güdülmemelidir. Yurda gelen paraların tekrar yurtdışına kaçmasını önleyecek yatırım ve güven ortamı bir an önce yaratılarak kanunun verimi uzun döneme yayılmalı. Artık süreç uzatılmadan kanun bir an önce çıkarılmalı.

19 yıla 75 kuruş ikramiye!

Başlığı görünce, "19 yıl çalışan birisi Basgari ücretten bile olsa en azından 19 bin lira ikramiye alması gerekir" diyeceksiniz, ama kazın ayağı hiç de öyle değil.

Konu eski memurların ikramiye hakkıyla ilgili. Anımsanırsa eski memurların ikramiyesi konusu bir kanunla yeniden düzenlenmişti. Yapılan değişiklikle; birleştirilmiş hizmet süreleri üzerinden kendisine veya ölümü nedeniyle hak sahiplerine aylık bağlananların memuriyet hizmet sürelerine emekli ikramiyesi ödenebilmesi, memuriyet hizmetinin 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesinde belirtilen "kıdem tazminatına hak kazanma" şartlarına uygun olarak sona ermiş olması şartına bağlandı.

Burada eski memuriyet hizmeti için ikramiye almanın en önemli şartı olarak, memuriyet hizmetinin sona erdiği tarihte 15 yıl sigortalılık süresi ve 3600 prim gün sayısı baz alındı. Bu düzenlemeyle eskiden bir süre memuriyet görevinde bulunanlar için geçmiş yıllarda ikramiye ödenmemiş olmasından dolayı açılan davalar sonucu ikramiyelerin ödetilmesine karar veriliyor. Ancak bu kez de ödenen ikramiye tutarının düşük olmasından dolayı ikinci bir mağduriyet yaşanıyor.

Mahkeme kararlarında emekli olunan tarihteki gösterge ve katsayılar esas alınarak ikramiye tutarı belirlendiğinden dolayı okurumuz Memet Turan Lütfüoğlu'nda olduğu gibi 75 kuruş, hatta diğer bazı emeklilere de 5-10 kuruş gibi tutarlar üzerinden ikramiye ödenmekte.

Lütfüoğlu diyor ki: "75 kuruşun hesap tarzı da belli değil. Ben yüzde 76 oranla emekli oldum ve 1133 lira emekli aylığı alıyorum. Aylığım yüzde 100 üzerinden hesaplanırsa 1491 lira ortaya çıkıyor. 19 yıl için 19'la çarparsak ödenmesi gereken ikramiye en az 28 bin 400 lira artı faizi olmalı. Bundan sonra idarenin ödediği rakamın güncellenmesi davası açacağım. Ömrü olan görecektir." İlgililere duyurulur!

EVLİ ENER KADIN TAZMİNATINI ALABİLİR Mİ?

SSK ilk girişim 2004 yılı. 2 Mayıs 2007'den bu yana bir şirkette aralıksız çalışıyorum. Evlendim, şirketten kıdem tazminatımı alıp ayrılabilir miyim? **Kevser Gökbaşı**

Bir yıldan daha uzun süre hizmeti olan işçinin iş akdi işveren tarafından feshedilirse kıdem tazminatı alma hakkı doğar. Yine emeklilik için yaş dışındaki şartları sağlayan kişi de iş akdini feshederek kıdem tazminatı alabilir.

SORU - CEVAP

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.